

VARASTOKIRJASTO

TOIMINTAKERTOMUS 2019

Sisällysluettelo

1. Johdon katsaus toimintaan	2
2. Tuloksellisuus	3
2.1 Aineiston vastaanotto	3
2.2 Aineiston käsittely	3
2.3 Aineiston käyttö	4
2.4 Kehittämishankkeet	4
3. Vaikuttavuus	4
3.1 Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen	5
3.1.1 Aineiston vastaanotto	5
3.3 Aineiston käytön kehittäminen	8
3.4 Asiakaspalaute	9
4. Toiminnallinen tehokkuus	9
4.1 Toiminnan tuottavuus	9
4.1.1 Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen	9
4.1.2 Aineiston käyttö	10
4.2 Toiminnan taloudellisuus	10
4.2.1 Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen	10
4.2.2 Aineiston käyttö	11
5. Tuotokset ja laadunhallinta	11
5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	11
5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	11
5.2.1 Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen	11
5.2.2 Asiakkaat	11
6. Henkisten voimavarojen hallinta ja osaamisen kehittäminen	12
7. Hallinto	13
7.1 Vierailut Varastokirjastoon sekä kansainvälinen toiminta	14
8.1 Rahoituksen rakenne	15
8.2 Talousarvion toteutuminen	15
8.3 Tuotto- ja kululaskelma	16
8.4 Tase	16
9. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	16
- Indikaattorit	
- Allekirjoitussivu	

1. Johdon katsaus toimintaan

Vuosi 2019 oli nelivuotisen tuloskauden kolmas vuosi (tuloskausi 2017 – 2020).

Varastokirjaston 30. toimintavuotta vietettiin työn merkeissä, juhlia kuitenkin unohtamatta. Juhlaseminaari järjestettiin Varastokirjaston tiloissa 17.5. 2019. Juhlapuheen piti tietokirjailija Joonas Pörsti; seminaarissa kuultiin lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön ylijohtaja Tapio Kosusen, Varastokirjaston johtokunnan puheenjohtaja Ari Muhosen, kirjastonjohtaja Riitta Huuhtasen, kirjastonjohtaja Pentti Vattulaisen sekä toimittaja Kaija Vuorion puheenvuorot. Juhlaseminaariin osallistui noin 70 kutsuvierasta.

Kirjaston perustoiminnan osalta vuosi oli normaali, vaikkakin alkuvuonna valmistauduttiin uuden kirjastojärjestelmän käyttöönottoon. Voyager-kirjastojärjestelmän käyttö päättyi kesäkuussa, kun käyttöön otettiin avoimen lähdekoodin Koha-järjestelmä.

Aineiston käsittely tehtiin reaaliaikaisesti, vastaanotettu materiaali käsiteltiin tavoitteen mukaisesti alle 6 kuukaudessa. Aineiston vastaanoton ja käsittelyn ohjeistuksella sekä aktiivisella kokoelmayhdyshenkilöverkostolla on ollut merkittävä vaikutus sujuvaan kirjastojen väliseen yhteistoimintaan.

Kirjastot lähettivät vuoden aikana aineistoa 3 205 hyllymetriä (hm). Aineistoa käsiteltiin vuoden aikana 2 880 hm. Käsitellystä painetusta aineistosta oli monografioita merkittävä määrä, sarja-aineistoja vastaanotettiin aiempia vuosia vähemmän. Alkuvuonna 2019 kokoelmaan odottavaa aineistoa ei ollut, joten tietokantaan luetteloiitiin aiemmin löytymättömiä väitöskirjoja sekä LP-levyjä. Vastaanotetun aineiston määrä oli henkilöstön määrään nähden tasapainoinen.

Aineiston vastaanoton ja käsittelyn määrän vähentymiseen on tunnistettu seuraavia syitä: kirjastot ovat edeltävinä vuosina (< 2017) tehneet määrällisesti suuret poistot kokoelmistaan. Kirjastojen poistamaa aineistoa on jo löytynyt Varastokirjaston kokoelmasta. Lisäksi tiedekirjastot, mutta enenevässä määrin myös yleiset kirjastot, hankkivat suuren osan aineistoistaan e-aineistoina, joten painetun aineiston määrä on vähentynyt merkittävästi. Lisäksi meneillään ollut selvitystyö Varastokirjaston yhdistämisestä Kansalliskirjastoon on voinut vaikuttaa kirjastojen siirtoaktiivisuuteen. Varastokirjasto oli edelleen aktiivinen kirjastojen suuntaan ja kannusti kirjastoja aineistoläheyyksiin.

Koska paperisen aineiston - monografioiden ja sarja-aineiston - käsittelytilanne oli hyvä, voitiin kokoelmaan luetteloida aiemmin vastaanotettuja LP-levyjä. Kirjastosta lähetettiin yli 1 837 CD-levyä Varastokirjaston Vaari-tietokannan omistajuus merkittynä. Näiden levyjen metadata osakohteineen siirtyivät lähettävän kirjaston toimesta Vaariin.

Vuonna 2019 tapahtumia (lainoja, kopioita, uusintoja) oli 76 080. Kirjaston kokoelmiin tehtyjen tilausten määrä laski hieman edellisvuodesta. Yhtenä syynä tähän on, että tuoreimpia tieteellisiä artikkeleita on entistä enemmän saatavilla sähköisinä. Lisäksi kirjasto pidettiin suljettuna viikon ajan kirjastojärjestelmän vaihdon yhteydessä.

Kirjaston talousarvio vuodelle 2019 oli 1 668 000 euroa. Kuluneen vuoden määräraha oli noin prosentin (1%) edellisvuotta suurempi (2018: 1 656 000 €).

Kirjaston henkilökunnan määrä pysyi edellisvuoden tasolla: kirjastossa työskenteli 19 virkamiestä, henkilötyövuosina 17,98. Henkilöstön työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen panostettiin edelleen. Ammattitaitoa kehitettiin etä- ja lähikoulutuksin. Työtyytyväisyysbarometrin (VMBaro) työyhteisöindeksi pysyi edellisvuoden tasolla 3,90 (v. 2018: 3,90). Johtamisen indeksi oli 4,0 (2018: 3,91).

2. Tuloksellisuus

Tulossopimuksen tavoitteet liittyivät tulossopimuskauden 2017-2020 linjausten mukaisesti seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Aineiston vastaanotto
- Käsittely
- Käyttöön asettaminen

2.1 Aineiston vastaanotto

Vuonna 2019 saapunut aineisto käsiteltiin määräajassa, eli 6 kuukauden sisällä saapumisesta. Aineistoa otettiin vastaan 3 205 hyllymetriä, edellisvuotta hieman enemmän (2018: 3 007 hm).

Määrällisesti suurin siirto, n. 1 000 hm, tehtiin Kansalliskirjaston Urajärven toimipisteestä. Varastokirjaston henkilöstöä osallistui ko. aineiston siirtovalmisteluihin. Muiden kirjastojen äkillisissä tilanvapautustarpeissa otettiin vastaan aiempaa merkittävämpi määrä tarkastamatonta aineistoa. Alkuvuoden ruuhkaton aineiston vastaanotto- ja käsittelytilanne mahdollisti musiikkiaineiston (nuotit, CD-levyt, LP-levyt) käsittelyn alkukesään saakka.

Edeltäeinä vuosina tiedelaitosten kirjastotiloihin kohdistui tilansäästöpainetta. Tämän seurauksena tiedekirjastot poistivat kokoelmistaan huomattavasti painettuja aineistoja. Varastokirjaston aineistot ovatkin kurtuneet pääosin näiden kirjastojen aineistoista. Kuluneena vuonna onnistuttiin erityisesti yliopistokirjastojen aineistosiirtojen koordinoinnissa ja aineiston lähes viiveettömässä käsittelyssä.

2.2 Aineiston käsittely

Aineistoa käsiteltiin 2 880 hyllymetriä. Käsitellystä aineistosta kokoelmiin otettiin 1 808 hm aineistoa. Määrät ovat pienehköjä verrattuna vuotuisen keskiarvoon, joka on käsittelyn osalta ollut noin 4 500 hyllymetriä. Vuodelta 2018 siirtynyt käsittelemätön 428 hm:n aineisto käsiteltiin alkuvuonna 2019. Vuoden 2019 lopussa käsittelemättä olevaa aineistoa oli 753 hm. Onkin havaittu, että kirjastot ovat tehneet suuret poistot ja käsittelyyn tulee aineistoa pienempinä erinä useasta eri kirjastosta. Myös saapuneen aineiston tyyppi vaikuttaa käsittelymäärään: monografioita, CD- ja LP-levyjä sekä nuotteja sisältyy yhteen metriin kappalemääräisesti enemmän kuin sarja-aineistoa.

Luetteloituja tietueita oli 53 464, vähemmän kuin edellisenä vuonna. Näistä LowTag-tietueita¹ oli 8 487. Luetteloinnin henkilöstöä osallistui säännöllisesti kaukopalvelun työskentelyyn ja tällä oli vaikutusta luettelointiin käytettyyn työaikaan. Luetteloinnin normaaleihin vuotuisiin määriin verraten tietueiden määrä on edelleen korkea (vuotuinen keskiarvo n. 50 000 tietuetta).

Kirjastojen kanssa jatkettiin yhteistyötä metadatan siirtämisen tehostamiseksi: tarkistaessaan lähelettävää aineistoa kirjastot siirsivät tietueen valmiiksi Vaari-tietokantaan. Tämä sekä nopeutti että yksinkertaisti aineiston käsittelyä Varastokirjastossa. Vuonna 2017 Varastokirjasto osallistui yleisten kirjastojen musiikin varastoinnin pilotointiin, ja tätä käytäntöä jatkettiin edelleen. Vuonna 2019 siirrettiin 1 837 CD-levyä osakohteineen LowTag-tietueina Varastokirjaston kokoelmaan.

Asetettuna tulostavoitteena on käsitellä aineisto määräajassa, eli 6 kuukauden sisällä sen vastaanottamisesta. Tässä onnistuttiin. Aineiston siirtoihin liittyvien ohjeiden ja käytäntöjen ansiosta monografioita ja kausijulkaisuja tuli vuoden aikana se määrä, mikä oli mahdollista käsitellä tavoiteaikataulussa. Lisäksi kokoelmaan luetteloitiin varastossa odottaneita LP-levyjä 3 125 kappaletta.

¹ LowTag: aineistoa lähettävä kirjasto varmistaa metatietojen oikeellisuuden ja merkitsee aineiston omistajuuden Varastokirjaston tietokantaan.

2.3 Aineiston käyttö

Vuoden aikana kertyi 76 080 toimitettua tilaustapahtumaa: lainoja, artikkelikopioita ja uusintoja. Luku sisältää 527 virheellistä/puutteellista artikkelitilausta. Vastaanotetut tilaukset toimitettiin 24 tunnin sisällä vastaanottamisesta. Tilauksia vastaanotettiin ympäri Suomen, mutta jonkin verran myös muista pohjoismaista sekä Baltiasta. Aineiston käytön taloudellisuus (euroa/tilaus) alentui hieman edellisvuodesta, tuottavuutta indikoiva luku (tilaustapahtumia/htv) laski, johtuen tilausten vähentymisestä edellisvuodesta. Tästä tarkemmin luvussa 4. *Toiminnallinen tehokkuus.*

2.4 Kehittämishankkeet

Alkuvuodesta lähtien valmistauduttiin kirjastojärjestelmän päivittämiseen. Vuodesta 2001 alkaen käytössä olleesta Voyager-kirjastojärjestelmästä luovuttiin ja kesäkuussa siirryttiin käyttämään avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmää. Uuden työkalun käyttö opittiin nopeasti. Vuosina 2018 - 2019 kaikkiaan 16 erikois-, yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastoa sekä Kansalliskirjasto siirtyivät käyttämään Kohaa. Käyttöönottovaiheessa vertaistuki olikin ensiarvoista.

Varastokirjaston aineisto on löydettävissä Kansallisen digitaalisen kirjaston (KDK) Finna-tiedonhakupalvelusta. Jatkossa Varastokirjaston tiedot vaikuttavat erityisesti aineiston saatavuuden parantumiseen ja kansallisen aineistojen yhteiskäyttölogistiikan kehittämiseen.

3. Vaikuttavuus

Tavoite: Varastokirjaston toiminnan tarkoituksena on vähentää kaikkien Suomen kirjastojen kokoelmatilarvetta ottamalla vastaan niiden siirtotarpeiden mukainen määrä aineistoa. Samalla varmistetaan, että Varastokirjastoon siirretty tutkimusaineisto säilyy tiedontarvitsijoiden käytössä.

Vuoden 2019 lopussa Varastokirjastoon on siirretty kirjastoista yhteensä 158 063 hyllymetriä aineistoa. Kaikissa kirjastoissa, mutta etenkin yliopistokirjastoissa, on näin toimien voitu vähentää kokoelmatiloja. Kirjastot ovat lähettäneet aineistoja Varastokirjaston kokoelmaan esimerkiksi silloin, kun yksikön toiminta lakkaa tai on yhdistytty toiseen kirjastoon.

Kokoelmaan otettua aineistoa on vuoden aikaisen kartunnan sekä toteutettujen poistojen jälkeen 100,6 hyllykilometriä. Monografioita on noin 2 050 000 nidettä ja kausijulkaisuja yli 116 000 nimekettä.

Aineiston käyttö ja tilaustapahtumat vähenivät ollen noin 76 080 tapahtumaa. Laskua selittää kirjastojen e-aineistojen käytön lisääntyminen ja kirjastojärjestelmän vaihdoksen myötä yhteis- eli UB-lainauksen päättyminen. Lisäksi kirjasto oli suljettu kirjastojärjestelmän vaihdon vuoksi viikon ajan.

Asiakasrekisterissä oli vuoden lopussa 2 024 asiakaskirjastoa, joista kotimaisia 1 332 ja ulkomaisia 692. Näiden lisäksi rekisterissä oli 34 henkilökuntaan kuuluvaa sekä 267 muuta asiakasta. Kirjastojärjestelmän vaihdoksen vuoksi aktiivisten eli vuoden aikana lainanneiden asiakkaiden määrää ei voitu tarkistaa.

3.1 Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Tavoite: Varastokirjasto ottaa vastaan voimavarojensa puitteissa kirjastoista siirrettävää aineistoa ja käsittelee sen tehokkaasti sekä kiinnittää huomiota kirjastoille annettavaan ohjeistukseen koskien Varastokirjastoon toimitettavaa aineistoa.

3.1.1 Aineiston vastaanotto

Kirjastoista siirrettiin aineistoa Varastokirjastoon 3 205 hyllymetriä. Kirjaston kokoelmapolitiikan seurauksena kirjastoja on ohjeistettu arvioimaan entistä huolellisemmin, mitä aineistoa kannattaa säilyttää Varastokirjastossa ja siten Suomessa. Kaikki kirjastojen siirrot otettiin vastaan ja käsiteltiin kuluneen vuoden aikana. Vuodesta 1989 lähtien Varastokirjastoon oli siirretty yhteensä 158 063 hyllymetriä aineistoa.

Aineistosiirtojen palvelusopimus on tehty 71 eniten aineistoa toimittaneen kirjaston kanssa. Mukana olivat kaikki yliopisto-, ammattikorkeakoulu- ja suurimmat yleiset kirjastot sekä erikoiskirjastoja. Vuoden aikana yli 80 % kaikesta siirretystä aineistosta vastaanotettiin sopimuskirjastoista.

Aineistoa on otettu vastaan seuraavasti:

Kirjasto	2017	2018	2019	Yhteensä koko toiminnan aikana
Yliopistokirjastot	1 587	2 081	2 190	97 739
AMK-kirjastot	287	160	170	37 756
Erikoiskirjastot	673	384	209	*
Yleiset kirjastot	471	351	594	21938
Muut	103	31	42	629
Yhteensä	3 121	3 007	3 205	158 063

*Yhteensä koko toiminnan aikana: AMK:it ja erikoiskirjastot yhdessä.

Vuonna 2019 vastaanotettu aineisto koostuu seuraavan taulukon mukaisesti (hyllymetreinä):

Kirjasto	Mono-grafiat	Kausi-julkaisut	Muu	Yhteensä
Yliopistojen kirjastot	1 308	882		2 190
AMK-kirjastot	104	66		170
Erikoiskirjastot	68	93	48	209
Yleiset kirjastot	466	114	14	594
Muut	42			42
Yhteensä	1 988	1 155	62	3 205

Vertailu: vuonna 2018 vastaanotettu aineisto koostuu seuraavan taulukon mukaisesti (hm):

Kirjasto	Mono-grafiat	Kausi-julkaisut	Muu	Yhteensä
Yliopistojen kirjastot	742	1 339		2 081
AMK-kirjastot	88	72		160
Erikoiskirjastot	107	277		384
Yleiset kirjastot	250	83	18	351
Muut	30	1		31
Yhteensä	1 217	1 772	18	3 007

Monografioita siirrettiin enemmän kuin edellisvuonna ja kausijulkaisuja taas vähemmän. Lähetetyistä aineistoista poistoon meni edellisvuotta enemmän etenkin monografioita: käsittelytilanteesta sekä muutamien kirjastojen äkillisestä siirtotarpeesta johtuen vastaanotettiin aiempaa enemmän tarkastamatonta aineistoa. Vastaanotetun aineiston määrä jäi hieman alle asetetun tavoitteen, joka oli 3 300 hm.

Suurimmat siirrot vuonna 2019 tulivat seuraavilta kirjastoilta:

- Kansalliskirjasto	1 033 hm
- Helsingin yliopiston kirjasto (5 laitos- tai kampuskirjasto yht.)	473 hm
- Kuopion kaupunginkirjasto	336 hm
- Jyväskylän Avoimen tiedon keskus	207 hm
- Tritonia	150 hm
- Oulun yliopiston kirjasto	118 hm
- Aalto-yliopiston kirjasto	101 hm

Vuonna 2019 Varastokirjastoon aineistoa toimitti 94 kirjastoa tai tietopalvelua (v. 2018: 93). Näistä yliopistojen kirjastoyksiköitä oli 14, ammattikorkeakoulujen kirjastoyksiköitä 13, erikoiskirjastoja 32 sekä yleisiä kirjastoja 35.

Koko toiminnan aikana aineistoa ovat luovuttaneet kaikki yliopisto- ja amk-kirjastot, kaikki aiemmat maakuntakirjastot sekä vuodesta 2018 alkaen toimineet kehittämiskirjastot. Lisäksi muista yleisistä kirjastoista aineistoa ovat lähettäneet noin puolet sekä yli 100 muuta kirjastoa. Vastaanotetusta aineistosta yli 68 % on yliopistojen kirjastoista.

3.1.2 Aineiston käsittely

Aineistoa on käsitelty seuraavasti:

	2017	2018	2019
Käsitelty (hm)	3 488	3 077	2 880
Kokoelmiin otettu (hm)	2 558	2 146	1 809

Käsittely aineistotyypeittäin (hyllymetreissä):

	Monografiat	Kausijulkaisut	Väitös-kirjat	LP- ja CD-levyt	Yhteensä	Kokoelmiin otettu
2017	1 588	1 895		4,9	3 487,9	2 558
2018	1 320	1 704		51,9	3 076	2 146
2019	1 671	1 173		36	2 280	1 809
Yhteensä v.1989 lähtien	65 467	88 036	4 326	234	158 063	100 684
% käsittelystä	41,42	55,7	2,74	0,15	100	63,7

Monografioita käsiteltiin vuonna 2019 enemmän kuin kahtena edellisenä vuonna. Vastaanotettiin tavanomaista enemmän tarkastamatonta aineistoa, tämä auttoi kirjastojen ennakoimattomissa poistotarpeissa. Tarkastamaton aineisto toimi myös uuden kirjastojärjestelmän hakumateriaalina.

Tarkastamattoman aineiston määrästä johtuen poistoon meni edellisvuosia enemmän monografioita. Sarja-aineistoa (taulukossa: *kausijulkaisut*) käsiteltiin vähemmän kuin vuonna 2018. Sarja-

aineiston käsittelijät osallistuivat tarpeen mukaan monografioiden käsittelyyn sekä kaukopalvelutoimintaan.

Aineistoa käsiteltiin vähemmän kuin vuoden aikana saapui. Käsittelyä odottavan aineiston määrä vuoden 2019 lopussa oli kuitenkin kohtuullinen. Tilanne mahdollistaa sujuvan työsuunnittelun alkuvuodelle, jolloin kirjastoista tulee tavanomaisesti vähemmän aineistosiirtoja.

Lähetyksistä poistettiin seuraavan taulukon mukaisesti (hyllymetrejä):

Aineistolaji	2017	2018	2019
Monografiat	484	440	765
Kausijulkaisut	446	464	306
LP- ja CD-levyt		26	
Yhteensä hyllymetriä	930	930	1 071
% käsittelystä	26,6	30	37

Yhteenveto 1989 - 31.12.2019 saapuneesta, käsitellystä sekä poistetusta aineistosta (hm):

Tila	Monografiat	Kausijulkaisut	Väitös-kirjat	Musiikki-aineisto	Yhteensä hm
Vastaanotettu	65 467	88 036	4 326	234	158 063
Valmista	37 251	60 587	2 735	111	100 684
Ei otettu kokoelmiin	27 678	27 330	1 591	28	56 626
Odottaa käsittelyä	538	119	0	96	753

Koko toiminnan aikana poistoja on ollut 36%. Vuonna 2019 vastaanotettiin Vaari-tietokannasta tarkistamatonta aineistoa, koska käsittelyä odottavaa painettua aineistoa oli vähäinen määrä. Tämän vuoksi poistettavaa aineistoa oli määrällisesti suhteellisen paljon.

Luetteloituja tietueita oli seuraavasti:

Aineistolaji	2017	2018	2019
Monografiat	62 697	53 638	46 829
Kausijulkaisut	1 862	2 068	1 673
LP- ja CD-levyt	480	5 898	4 962
Tietueita	65 039	61 604	53 464
Tietueet yhteensä	1 889 260	1 950 864	2 004 328

Vuonna 2019 tietokantaan lisättiin 53 464 uutta monografiatietuetta, josta 6 622 käsiteltiin LowTag-menetelmää käyttäen. Monografianiteitä vuoden 2019 lopussa: 2 011 070.

Uusia kausijulkaisuja luetteloitiin 1 645 nimekettä. Lisäksi 28 nimekettä siirtyi LowTag-menetelmällä. Kausijulkaisunimekkeitä vuoden lopussa: 116 414.

Alkuvuonna 2019 paperisen aineiston käsittelyn hyvä tilanne mahdollisti varastossa odottavien LP-levyjen luetteloinnin. LP-levyjä luetteloitiin 3 125 kappaletta, joista 56 % poimittiin tietokannoista ja 42 % primääriluetteloitiin.

Lisäksi vastaanotettiin 1 837 CD-levyä tietueineen. Ne LowTag-merkittiin lähettävän kirjaston toimesta suoraan Varastokirjaston Vaari-tietokantaan osakohteineen.

Vaariin lisättyjen tietueiden kokonaismäärä oli 53 464 emotietuetta. Tämän lisäksi LowTag-merkittyjen CD-levyjen mukana tuli 25 172 osakohdetta. Väitöskirjoja oli yhteensä 2 725 hyllymetriä (noin 520 000 nidettä). Musiikkiaineistoa oli 17 145 säilytysyksikköä. Käsittelyä odottaa 96 hm.

Vuonna 2019 uusista Vaari-tietokantaan tallennetuista luettelointitietueista 9 % oli primääriluetteloituja ja 91 % poimittuja tietueita. Primääriluetteloinnin määrä oli 3 % vähemmän kuin vuonna 2018. Tämä johtuu siitä, että käsitellystä aineistosta tuli suurempi määrä kansallisessa metatietovaranto Melindassa mukana olevista kirjastoista, kuin edellisvuonna.

Melindan emotietueista 11 % sekä emo- ja poikastietueista 7 % omistavana kirjastona on vain Vaari: kyseinen aineisto löytyy Suomessa ainoastaan Varastokirjastosta. Varastokirjaston primääriluetteloimat ja Melindaan uutena poimimat tietueet ovat 17,8 % kaikista Melindaan vuonna 2019 lisätyistä tietueista. Varastokirjasto on merkittävä tiedontuottaja yhteisluettelo Melindassa.

3.2 Aineiston käyttöön asettaminen

Tavoite: Tilaukset toimitetaan viivytyksettä. Kirjasto kehittää elektronisia aineistonvälityspalveluita ja osallistuu kaukopalvelun kehittämishankkeisiin.

Varastokirjaston aineistoa on käytetty viime vuosina seuraavasti:

Tilausmuoto	2017	2018	2019
Lainaus	95 592	84 942	65 472
Pdf-kopiot	11 977	11 887	10 081
Virheelliset tilaukset	420	557	527
Yhteensä	107 989	97 386	76 080

Tilaukset toimitettiin viivytyksettä pääsääntöisesti samana päivänä kuin tilaus saapui, kuitenkin 24 tunnin sisällä tilauksesta. Tilausten määrä vuodesta 2017 vuoteen 2019 on laskenut 29,6%. Voyager-kirjastojärjestelmän poistumisen myötä luovuttiin UB-yhteislainausominaisuudesta ja tämä on vähentänyt merkittävästi tilausten määrää: kirjautumalla oman tiedekirjaston verkkopalveluun oli mahdollista tilata aineistoa suoraan Varastokirjastosta. Koha-kirjastojärjestelmässä tämä ei toistaiseksi ole mahdollista. Lisäksi e-aineistoina saatavan materiaalin määrä on kasvanut huomattavasti.

Perinteisistä postitse lähetettävistä lainoista 60 % toimitettiin asiakkaille yleisten kirjastojen kautta. Jäljenteiden osuus kaikista tilauksista oli 13,9 %. Toimitetuista tilauksista 56 % lähetettiin yliopisto- ja erikoiskirjastoihin.

Vuoden lopussa asiakasrekisterissä oli 2 291 asiakasta. Näistä kirjastoja ja tietopalveluyksiköitä oli 2 024, loput yksityishenkilöitä. Aktiivilainaaajien määrä vuoden vaihteessa ei ole tiedossa kirjastojärjestelmän vaihdoksesta johtuvasta katkosta yhteistilaston käytössä. Aktiivisista jäljenteiden tilaajatahoista ei ole tilastotietoa saatavilla.

3.3 Aineiston käytön kehittäminen

Varastokirjasto kuului vuodesta 2000 lähtien Linnea2-konsortioon, joka hallinnoi konsortion jäsenten yhteistä kirjastojärjestelmää. Järjestelmä koostui Voyager- ja Aleph-ohjelmistoista, CSC:n omistamasta ja ylläpitämästä palvelimesta sekä käyttöpalvelusta. Konsortio purkautui loppuvuonna 2019. Samalla aineistojen yhteiskäytön kehittäminen kansallisesti keskeytyi toistaiseksi. Tavoitteena on, että lähivuosien aikana kehittämistyötä voidaan jatkaa eri kirjastojärjestelmien välillä.

Kirjastojärjestelmän vaihdoksen myötä poistui käytöstä UB-yhteislainaustoiminto. Tällä on ollut tilauksia vähentävä vaikutus, josta on myös saatu paljon palautetta. Toiminnon poistuminen vaikutti etenkin tiedekirjastojen asiakkaisiin ja tilausmäärien laskuun.

Moni yliopisto- ja tutkimuskirjasto salli asiakkaiden jättää omatoimisesti artikkelikopiotilauksia suoraan Vaari-tietokantaan joko oman tietokantansa tai Finnan kautta. Näitä tilauksia toimitettiin 3 615 kappaletta, 35,8 % kaikista artikkelikopioista.

3.4 Asiakaspalautte

Asiakaspalautetta on kerätty web-lomakkeella (webropol) aineistosiirtojen yhteydessä. Lisäksi asiakaspalautetta saadaan pääasiassa sähköpostitse. Varastokirjaston järjestämissä tilaisuuksissa sekä henkilökunnan osallistuessa kirjastoalan tilaisuuksiin saadaan vapaamuotoista palautetta. Palaute on pääasiassa kiittävää ja liittyy tavallisesti toiminnan palvelunopeuteen. Palautetta saadaan myös aineiston siirtoihin ja kokoelmapolitiikkaan liittyen. Palautetta hyödynnetään mm. ohjeistuksen täsmentämisessä. Mainittakoon, että aiemman vuoden tapaan vuonna 2019 saatu vapaa palaute kohdistui myös Varastokirjaston tulevaisuuden näkymiin.

Varastokirjasto myös antaa asiakaspalautetta aineistoa lähettävälle kirjastoille esimerkiksi poikkeuksellisen hyvästä lähetyksestä tai, kun lähetyksessä on havaittu poikkeavuutta yhteisesti sovitun kokoelmapolitiikan suhteen. Näin voidaan edelleen parantaa lähetysten laatua sekä vähentää turhaa lähettämistä, josta koituu kuluja sekä lähettävälle että vastaanottavalle taholle.

4. Toiminnallinen tehokkuus

4.1 Toiminnan tuottavuus

4.1.1 Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Aineistoa käsiteltiin 2 880 hyllymetriä. Vastaanottoon ja käsittelyyn osallistui 12,28 henkilötyövuotta. Aineistoa käsiteltiin 235 hm/htv. Aineiston vastaanoton, käsittelyn ja säilyttämisen henkilötyövuosi sisältää hallinnon osuuden 0,68 htv.

	2017	2018	2019
Käsitelty (hm)	3 488	3 077	2 880
HTV	12,55	11,96	12,28
Käsitelty aineisto (hm/htv)	278	257	235

Vuoden 2019 aikana tuottavuus laski hieman edellisvuodesta. Käsiteltävää aineistoa oli kohtuullisesti, lisäksi aiemmin luettelointia tehneiden henkilöiden työpanosta käytettiin kauko- ja asiakaspalvelutehtäviin. Vuosina 2018 ja 2019 aineistonkäsittely jäi edeltänyttä vuotta alhaisemmaksi: käsittelyrästejä ei ollut ja kirjastot lähettivät materiaalia vähemmän. Aineisto voitiin käsitellä reaaliaikaisesti ja vakituisen henkilökunnan työpanoksella.

Tuottavuus suhteutettuna luetteloitujen tietueiden määrä/henkilötyövuosi:

	2017	2018	2019
Luetteloituja tietueita	64 559	61 604	53 464
HTV	12,55	11,96	12,28
Luetteloitu aineisto (tietuetta/htv)	5 144	5 151	4 353

Luetteloitua aineistoa kertyi aiempaa vähemmän ja tuottavuus laski edellisvuodesta. Merkittävä osa vastaanotetusta aineistosta oli tarkastamatonta. Monografioita käsiteltiin yhteensä 1 671 hm. Tästä poistoon päätyi peräti 766 hm.

Luettelointityötä tekevien työaikaä käytettiin muun muassa kaukopalveluun sekä muuhun kokoelmatyöhön. Kirjastojärjestelmän vaihdoksen vuoksi tietokanta oli viikon suljettuna. Uuden Koha-järjestelmän käyttöönottoon varattiin aikaa. Tarkastamatonta aineistoa hyödynnettiin uuden kirjastojärjestelmän opiskelussa: tiedonhakuja tuli runsaasti suhteessa tietokantaan vietyihin tietueisiin.

Vuosi 2019 oli luettelointikäytänteiden suhteen normaalitoiminnan vuosi. Merkittävin muutos vuonna 2019 oli edellä mainittu kirjastojärjestelmän vaihdos. Vaihdoksen yhteydessä tietueiden siirtymisessä Aleph-Melindasta Koha-Vaariin oli satunnaisia katkoksia, josta aiheutui hidasteita työskentelyyn.

4.1.2 Aineiston käyttö

Tilautapahtumia vuoden aikana oli 76 080. Aineiston käyttöön eli Varastokirjaston asiakaspalveluun osallistui 5,70 henkilötyövuotta. Aineiston käytön henkilötyövuosi sisältää hallinnon osuuden 0,32 htv. Tilauksia henkilötyövuotta kohden oli 13 347.

	2017	2018	2019
Tilauksia	107 989	97 386	76 080
HTV	5,34	5,43	5,70
Tilauksia/ htv	20 223	17 935	13 347

Tuottavuus laski edellisvuoteen verrattuna. Kirjastojärjestelmän vaihdos heijastuu lainojen ja artikkelipyynnöiden määrään. Töitä organisoitiin tehtäväkuvia uudistaen ja vastaamaan mm. ruuhkaheijon tasoittamisessa. Aineiston käyttöön osallistuva henkilöstö toimii omien aineiston käytön tehtävien ohella Finna-hakupalvelun ja Varastokirjaston kotisivujen ylläpitotehtävissä. Aineiston käsittelystä puolestaan osallistui henkilöstöä asiakas- ja kaukopalvelun tehtäviin säännöllisesti.

4.2 Toiminnan taloudellisuus

4.2.1 Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

	2017	2018	2019
Käsitelty	3 488	3 077	2 880
Kustannukset	1 194 356	1 209 296	1 456 302
Euroa / hm	342	393	505

Aineiston vastaanottoon, käsittelyyn ja säilyttämiseen liittyvät kustannukset olivat 1 456 302 euroa. Aineistoa käsiteltiin yhteensä 2 880 hm ja käsittelyn yksikkökustannukset olivat 505 euroa/hm.

Aineiston vastaanoton, käsittelyn ja säilyttämisen kustannuksiin on sisällytetty tilan vapauttamisen ja aineiston vastaanoton kustannukset, jotka olivat 43 627 euroa. Tilan vapauttamisen yksikkökustannus oli 14,5 euroa/hm.

4.2.2 Aineiston käyttö

Aineiston käyttöön liittyvät kustannukset olivat 299 492 euroa. Aineiston välitystapahtuman yksikkökustannukset oli 3,94 euroa/tapahtuma.

	2017	2018	2019
Tapahtumia	107 989	97 386	76 080
Kustannukset	466 939	414 316	299 492
Euroa/tapahtuma	4,32	4,25	3,94

5. Tuotokset ja laadunhallinta

5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkissuoritteet liittyvät suoraan kirjaston toiminnan vaikuttavuuteen, näitä on analysoitu kappaleessa 3. Vaikuttavuus.

5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

5.2.1 Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen

Tavoitteena on käsitellä aineisto kuuden (6) kuukauden kuluessa sen saapumisesta ja tämä tavoite toteutui v. 2019.

Varastokirjasto tukee kirjastoja kokoelmien hallinnassa ja aineistojen siirroissa. Kaikkien paljon aineistoa lähettävien kirjastojen kanssa on solmittu palvelusopimus, jossa on sovittu kirjastojen toimet aineistonsiirroissa. Vastuu lähetysten sisällön tarkoituksenmukaisuudesta on siirtävällä kirjastolla.

Varastokirjasto uudisti kokoelmapolitiikkaansa ja toimintatapojaan edellisellä tuloskaudella. Kirjastot noudattavat yhteisesti laadittuja Varastokirjaston kokoelmapoliittisia ohjeita. Parantuneen vuorovaikutuksen ja kirjastojen siirrettävän aineiston evaluoinnin myötä monografialähetysten määrä laski ja kokoelmasta entuudestaan löytyvien duplikaattikappaleiden määrä väheni. Myös aineiston käsittelyn odotetaan tehostuvan, koska yhä useampi lähetys on tarkastettu yhteistietokannasta. Aineiston käsittelyä tehostaa myös, että aineistoa lähettävät kirjastot itse siirtävät metadatan Varastokirjaston tietokantaan.

5.2.2 Asiakkaat

Vuoden 2019 lopussa rekisterissä oli yhteensä 2 024 kirjastoa ja tietopalveluyksikköä. Käyttäjärekisterissä on lähes kaikki Suomen kirjastot. Pohjoismaisia asiakkaita oli 381. Muita ulkomaisia asiakkaita oli 253.

6. Henkisten voimavarojen hallinta ja osaamisen kehittäminen

Vuoden 2019 henkilötyövuosimäärä oli 17,98.

Aineiston vastaanottoon, luettelointiin ja käsittelyyn osallistui	10,45 henkilötyövuotta
Tilan vapauttaminen -toimintoon	0,45 htv
Aineiston käyttöön	5,06 htv
Hallinnollisiin tehtäviin, kuten työnjohtoon sekä tukitoimintoihin	2,02 htv

Luvun 4.Toiminnallinen tehokkuus htv-lukuihin on jyvitetty hallinnon htv-osuutta (*Aineiston vastaanotto, käsittely ja säilyttäminen sekä Aineiston käyttö*).

Kirjastossa työskenteli vuoden aikana 2 määräaikaista ja 18 vakituista virkamiestä. Vuoden aikana määräaikaisten virkamiesten työpanos oli yhteensä 1,83 henkilötyövuotta, ja kohdentui pääasiassa logistiikkaan ja hallintoon.

Tulosopimuksen mukaan Varastokirjasto on vastuullinen työnantaja, joka arvioi toimintaansa jatkuvasti. Tavoitteena oli ammattitaitoinen, motivoitunut, oikein kohdistettu ja joustava henkilöstö.

Työhyvinvointiin liittyviä tunnuslukuja:

	2017	2018	2019
Työtyytyväisyysindeksi (asteikolla 1 -5)	3,84	3,90	3,90
Sairauspoissaolot (päivää/htv)	4,86	10,87	12,3
Työterveyskustannukset (euroa/htv)	928	870	938
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen (euroa/htv)	776	662	839

Työtyytyväisyysbarometrin (VMBaro) indeksit pysyivät suunnilleen edellisvuoden tasolla. Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet, työyhteisön toimintakulttuuri, vuorovaikutus ja viestintä sekä työnantajakuvat ja arvot oli arvioitu korkealle (keskiarvo ~4). Palkkaukseen sekä osaamiseen, opimiseen ja uudistumiseen liittyvissä kokonaisuuksissa (mm. kehityskeskustelu) on edelleen kehitettävää. Keskiarvot näissä kokonaisuuksissa olivat 2,75 – 3,5.

Keskiarvon nousua oli puolestaan tapahtunut luottamuksessa palvelussuhteen jatkumisessa, keskiarvo 3,25 (2018: 2,29). Luottamuksen nousuun on vaikuttanut Varastokirjaston toiminnan jatkuminen itsenäisenä virastona.

Sairauspoissaolojen määrä vuonna 2019 oli 12,3 päivää/htv. Työterveyskustannukset nousivat edelliseen vuoteen verrattuna. Pienessä organisaatiossa yksittäinen pitkä sairauspoissaolo nostaa keskiarvoa merkittävästi. Kirjastossa on käytössä *Varhaisen tuen ja Työhönpaluun mallit* sekä 30-60-90 -seuranta. Työnantaja ja työterveyshuolto seuraavat sairauspoissaoloja. Työterveyshuollossa on edellisten vuosien tapaan painotettu ennalta ehkäisevää työterveystoimintaa.

Työkuntaa ja työtyytyväisyyttä edistettiin järjestämällä muun muassa henkilöstön virkistystoimintaa. Omaehtoista kulttuurin sekä liikunnan harrastusta tuettiin kulttuuri- ja liikuntasetelein. Kokonaisvaltaiseen työssäjaksamiseen käytettiin n.3 työpäivää/htv ja tämä kulu on huomioitu yllä olevassa taulukossa (euroa/htv).

Ammattitaitoa kehitettiin niin etä- kuin perinteisin koulutuksin. Ammattitaitoa ylläpidettiin muun muassa seuraamalla Kansalliskirjaston järjestämiä *Talonmiehen tuokio* –webinaareja sekä osallistamalla Koha-kirjastojärjestelmän koulutuksiin. Koko henkilöstö osallistui hätäensiapu- sekä al-

kusammutustaitojen kursseille. Valtion digitaalisen oppimisympäristön (*eOppiva*) koulutuksia suoritettiin omatoimisesti. Varastokirjaston henkilökunta teki loppuvuonna opinto- ja tutustumismatkan Helsinkiin ja tutustui Oodi-kirjastoon sekä Kansalliskirjastoon ja yliopiston Kaisa-talon kirjastoon. Vuoden aikana tehtiin työvaihtoa Savonia-ammattikorkeakoulun kirjaston kanssa. Hallinto henkilöstö osallistui vuoden aikana useisiin valtionhallinnon *Handi-* ja *Osaava-*järjestelmien koulutuksiin, pääasiassa etäseuraten.

Koulutustarpeita ja -toiveita kootaan vuotuisista kehityskeskusteluista sekä VMBaron tuloksista. Koulutukseen käytetty aika saadaan Kieku-työajanseurantajärjestelmästä, johon kirjataan koulutukseen käytetty työaika.

Osaamisen kehittämiseen liittyviä tunnuslukuja:

	2017	2018	2019
Koulutuskustannukset (€/htv)	605	420	597
Koulutukseen käytetty aika (tpv/htv)	2,8	2,7	2,3

Koulutuskustannuksiin on laskettu käytetty työaika sekä koulutuksen muut kulut (matkakulut, päivärahat, kurssimaksut, kouluttajien palkkiot). Koulutuksiin osallistumisessa etämahdollisuuksia on hyödynnetty entistä enemmän, näin koko henkilökunta on voinut osallistua yhtä aikaa seuraamiseen. Tällöin kustannuksia on syntynyt ainoastaan käytetystä työajasta.

Muita henkilöstöön liittyviä seurattavia tunnuslukuja ovat henkilötyövuosien määrä ja kustannukset (= palkat sivukuluineen) sekä henkilöstön ikärakenne.

	2017	2018	2019
Henkilötyövuodet	17,89	17,39	17,98
Kustannukset (€)	763 718	708 283	798 829
€/htv	42 690	40 729	44 429

Työvoimakustannukset ovat valtion keskiarvoa alhaisemmat: Varastokirjaston työvoimakustannusten mediaani vuonna 2019 on 44 856,05 €. Valtion virastojen mediaani vuonna 2018 oli 57 751,90 €. Vuoden 2019 valtion mediaanilukua ei saatavilla (2/2020).

Tehdyn työajan palkat suhteessa palkkasummaan ovat verraten matalia, mikä johtuu henkilöstön pitkästä työurasta ja siten vuosilomaoikeuden määrästä. Vuonna 2019 jatkettiin vuonna 2017 aloitettua kirjaston hallinnon keventämistä, kirjastonhoitajan virka pidettiin lepäävänä ja tehtäviä organisoitiin uudelleen.

Keski-ikä vuoden 2019 lopussa:

	2017	2018	2019
Miehet, vuotta	53,57	53,42	54,43
Naiset, vuotta	47,67	48,16	50,33
seniori-ikäisiä* (%)	73	73	79

* yli 45-vuotias

Henkilöstön keski-ikä on noussut. Tämä kertoo henkilöstön vähäisestä vaihtuvuudesta: ko. virastossa tehdään pitkä virkaura.

7. Hallinto

Varastokirjaston toimintaa ohjaa johtokunta, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokunnan tehtävänä on huolehtia kirjaston yleisestä kehittämisestä, päättää toiminnan suuntaviivoista sekä toimia yhteistyöelimenä edustamiinsa kirjastosektoreihin. Tämä tarkoittaa mm. toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvioehdotusten tekemistä, päätöksentekoa periaatteellisista asioista sekä kirjastojen aloitteiden käsittelemistä.

Uusi johtokunta aloitti 3-vuotiskautensa 1.3.2019. Siihen kuuluvat

- kirjastonjohtaja **Ari Muhonen** (Jyväskylän yliopisto, Avoimen tiedon keskus), puheenjohtaja. Tieteellisten kirjastojen edustaja
- kirjastonjohtaja **Minna Abrahamsson-Sipponen** (Oulun yliopiston kirjasto), varapuheenjohtaja. Tieteellisten kirjastojen edustaja
- kirjastonjohtaja **Jussi Kärki** (Satakunnan ammattikorkeakoulun kirjasto, Pori). Ammattikorkeakoulukirjastojen edustaja
- kirjastotoimenjohtaja **Päivi Savinainen** (Kuopion kaupunginkirjasto). Yleisten kirjastojen edustaja
- apulaisjohtaja **Liisa Savolainen** (Kansalliskirjasto). Kansalliskirjaston edustaja
- Asiakkuusjohtaja **Minna von Zansen** (Celia, Helsinki). Erikoiskirjastojen edustaja

Esittelijänä johtokunnan kokouksissa toimi kirjastonjohtaja Johanna Vesterinen. Asiantuntijana toimi toimistopäällikkö Sirpa Janhonen. Johtokunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Johtokunnan pöytäkirjat ovat luettavissa Varastokirjaston kotisivuilla:

<http://www.varastokirjasto.fi/tehtava-ja-tavoitteet/johtokunta/johtokunnan-kokouspoytakirjat/>

Kirjastonjohtaja Johanna Vesterinen kuului vuoden aikana seuraaviin työryhmiin:

- Erikoiskirjastojen neuvosto, varapuheenjohtaja
- Koha-kirjastojärjestelmä, ohjausryhmän jäsen
- Koulutus- ja tutkimusryhmä, jäsen. Suomen Kirjastoseura

Toimistopäällikkö Sirpa Janhonen kuului vuoden aikana seuraaviin työryhmiin:

- Kuvailevan Metatiedon Asiantuntijatyöryhmä, puheenjohtaja
- International Federation of Library Association (IFLA), kokoelma- ja hankintatyöryhmän jäsen
- Suomen Tieteellinen kirjastoseura, aineiston saatavuustyöryhmän jäsen
- Koha-kirjastojärjestelmä, pääkäyttäjryhmän jäsen

7.1 Vierailut Varastokirjastoon sekä kansainvälinen toiminta

Varastokirjaston toimintaan tutustuttiin seuraavasti:

28.1.2019	Kimmo Kivelä, kansanedustaja
28.1.2019	Markku Tomperi, avustaja
11.2.2019	Markku Rossi, kansanedustaja
11.2.2019	Alexi Eskelinen, avustaja
17.5.2019	Varastokirjaston juhlaseminaari, 70 osallistujaa
21.8.2019	Hanna Kosonen, kulttuuri- ja tiedeministeri
21.8.2019	Mikko Männikkö, avustaja
19.12.2019	Jarmo Huhtanen, Helsingin Sanomat, toimittaja
19.12.2019	Jukka Gröndahl, Helsingin Sanomat, kuvaaja

Kirjastonjohtaja Johanna Vesterinen osallistui IFLA-konferenssiin Ateenassa 24. – 29.8.2019 sekä Henkilöstöjohtamisen foorumiin Tallinnassa 4. – 5.9.2019.

Toimistopäällikkö Sirpa Janhonen osallistui KohaCon 19 –konferenssiin Dublinissa 19.5. – 24.5.2019.

8. Tilinpäätösanalyysi

8.1 Rahoituksen rakenne

Varastokirjaston perusrahoitus tuli valtion talousarvion kautta. Varastokirjaston momentti on 29.40.04.

8.2 Talousarvion toteutuminen

Varastokirjaston budjetti vuodelle 2019 oli valtion talousarviossa 1 665 000 euroa
Siirtomäärärahoja vuodelta 2018 oli 96 026 euroa
Käytettävänä oli yhteensä 1 761 026 euroa

Toiminnan menot ja tulot	2018 toteuma	2019 toteuma
Bruttomenot	1 623 612	1 755 357
Bruttotulot	-3 362	-12 113
Nettomenot	1 620 250	1 743 244

Bruttotulot: muut tulot (449,00€) + sairauspäivärahat, kela-palautukset (11 664,00€) yht. 12 113 €

Määrärahaa vuodelle 2020 siirtyi 5 669,00 euroa.

Hankkeet: Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin erillisrahoitusta hankeselvitykseen Kuopion Kirjatalo Oy:n kiinteistön peruskorjaustarpeesta sekä Varastokirjaston lisätilantarpeesta 15 000 euroa. Erillisrahoitus tiliöitiin momentille TaKP 4.17.29.40.20.1, tulosityksikkö 6000002611.

Kokonaisuudessaan Varastokirjaston toteumamenot olivat 1 755 357 euroa.

8.3 Tuotto- ja kululaskelma

Varastokirjaston tulosalueiden v. 2019 kustannukset olivat 1 755 357 euroa (kirjaston perusrahoituksen momentit 29.40.04 ja 4.17.29.40.04).

Kustannuslaji	Tilan vapauttaminen, aineiston käsittely ja säilyttäminen	Aineiston käyttö	YHTEENSÄ 2019	YHTEENSÄ 2018	Muutos ed. vuodesta % 2018-2019
Investoinnit					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	23 926	11 259	35 185	38 086	-7,62 %
Henkilöstökustannukset	543 204	255 625	798 829	708 283	12,78 %
Vuokrat	605 450	18 725	624 175	616 247	1,29 %
Palvelujen ostot	272 105	8 416	280 521	248 565	12,86 %
Muut kulut (matkat ym.)	11 617	5 467	17 084	12 431	37,43 %
Yhteensä	1 456 302	299 492	1 755 357	1 623 612	8,11%

8.4 Tase

Taseessa on eritelty arvон muutokset hankintojen ja suunnitelmanmukaisten poistojen jälkeen.

9. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Varastokirjaston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoitus on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että kirjaston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja hyvän hallinnon vaatimuksia.

Varastokirjaston sisäisen valvonnan tilaa on vuoden aikana arvioitu valtionhallinnon yleisohjeiden, opetus- ja kulttuuriministeriön tulosneuvottelun sekä sisäisen tarkastuksen mukaisesti. Näiden mukaan

- Toimintaympäristön tila on hyvä
- Tavoitteiden asettaminen: toimintaa suunnitellaan ennakoiden sekä johdonmukaisesti, seuranta ja ohjaus ovat kunnossa.
- Kirjaston sisäiset valvontatoimenpiteet ovat asianmukaisia
- Informaatio ja tiedonkulku ovat asianmukaisia
- Seuranta on asianmukaista

INDIKAATTORIT 2019

Varastokirjasto

Tilinpäätöskannanoton tunnuslukuja 2017-19

	2017	2018	2019
--	------	------	------

Tavoite: Varastokirjasto ottaa vastaan kirjastojen siirtotarpeiden edellyttämän määrän aineistoa

Vastaanotetun aineiston määrä hm	3121	3007	3205
Kirjastoista v:sta 1989 siirretty aineisto (hm)	151 851	154 858	158 063
Vastaanoton kustannukset Varastokirjastolle (€/hm)	14	16	14

Tavoite: vastaanotettu aineisto käsitellään 6 kk:n kuluessa saapumisesta

Käsitellyn aineiston määrä (hm)	3488	3077	2880
Käsittelyyn kuluva aika (kuukautta)			
monografiat (kk)	<6	<6	<6
kausijulkaisut (kk)	<6	<6	<6
Käsittelyn yksikkökustannukset (€/hm)	342	393	505

Tavoite: Tilaukset toimitetaan vuorokauden sisällä. Palvelut ovat maksuttomia

Tilausten määrä (kpl)	107 989	97 386	76 080
Palvelun nopeus (tuntia)	<24	<24	<24
Asiakastyytyväisyys			
- asiakaskirjastojen määrä	2074	1882*	2 024
Palvelun kustannukset (€/til.)	4,32	4,25	3,94

* Aiemmin mukana olleet henkilöasiakkaat poistettu luvusta

Tavoite: Kirjasto kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja -tyytyväisyys

Henkilöstö (tehdyt htv:t)	17,9	17,4	17,98
Työtyytyväisyysindeksi	3,84	3,9	3,9
Sairauspoissaolot (työp/htv)	4,86	10,87	12,3
Henkilöstökoulutus (työp/htv)	2,8	2,7	2,3
Kokonaistyövoimakustannukset (€/htv)	42 756	40 729	44 429

ALLEKIRJOITUSSIVU

VARASTOKIRJASTO

HYVÄKSYMME JA ALLEKIRJOITAMME

Varastokirjaston vuoden 2019 tilinpäätöksen, joka sisältää toimintakertomuksen, tuotto- ja kululaskelman sekä taseen.

Kuopiossa 20.2.2019

Ari Muhonen
johtokunnan puheenjohtaja

Minna Abrahamsson-Sipponen
johtokunnan varapuheenjohtaja

Päivi Savinainen
johtokunnan jäsen

Minna von Zansen
johtokunnan jäsen

Johanna Vesterinen
kirjastonjohtaja

Helsingissä ____ . ____ 2020

Porissa ____ . ____ 2020

Liisa Savolainen
johtokunnan jäsen

Jussi Kärki
johtokunnan jäsen